

SZEMLE.

Jogalkotás.

Az indemnitási törvényjavaslat adóügyi rendelkezései.

A pénzügyminiszter törvényjavaslatot terjesztett a nemzetgyűlés els az 1925/1926. költségvetési év első hat hónapjában viselendő közterhekről és fedezendő állami kiadásokról. Ez az indemnitási javaslat épp úgy, mint egy évtizedre visszamenő majd minden elődje, a felhatalmazáson kívül az adó- és illetékjogi új rendelkezéseknek egy egész sorozatát is magában foglalja. Amíg azonban az utóbbi évek indemnitási törvényeiben a közterheket súlyosbító, addig ebben a javaslatban a közterheket lényegesen enyhítő rendelkezések megtétele céloztatik. Ez az örvendetes változás szükségszerű folyománya annak, hogy a külföldi kölcsön felvétele kapcsán felállított két esztendei pénzügyi programm óvatos, sőt tulzott pesszimizmussal állítattott fel. Nem hittük és nem mertük remélni, hogy az állami bevételek már a szanálási idő első felében a tényleg bekövetkezett mérvben megszaporodnak. Az államháztartás rendbehozatala várakozáson felül a kitűzött idő előtt megtörtént, de objektive meg kell állapítani, hogy az államháztartás egyensúlyának helyrehozatala érdekében hozott áldozatok a magángazdaságok tulnagy veszteségével járt.

Az indemnitási törvényjavaslatban szándékolt adó- és illetékrendelkezések az egyéb gazdasági jelentőségű intézkedésektől eltekintve, azt a célt vannak hivatva szolgálni, hogy a tuladóztatás erős kézzel lebontassék és a magángazdaságok közterhei lehetőleg csökkentessenek. A most tervezett intézkedéseket csak kezdetnek tekintjük, mert a mérséklés után megmaradó adóterhek még ma is sokkal nagyobbak, mint más gazdag és nagyjövedelmű országok közterhei.

A törvényjavaslat adó- és illetékrendelkezései a következők:

1. A kincstári házhaszonrészesedés eddigi 25°/o-os kulcsa 1925 május 1-től kezdődő hatállyal 12^{1/2}^o/o-ra szállítattott le. Amíg eddig a tulajdonos és családja által használt két lakrészes épületek voltak mentesek a kincstári házhaszonrészesedés alól, addig 1925 augusztus 1-től kezdve a mentesség a három lakrészes épületeket is megilleti. Ez a kedvezmény csak növeli azt az igazságtalanságot, hogy a három lakrészes épület tulajdonosa nem, de a háromszobás lakás bérlője fizeti ezt az igazságtalan adót.

2. A jövedelemadónak jelenleg már 200.000 aranykorona jövedelemnél érvényesülő 40°/o-os kulcsa 1926 január 1-től

kezdve csak 1,000.000 aranykorona jövedelemnél nyer alkalmazást, és a pénzügyminiszter felhatalmazást nyert arra, hogy az adóskálát ennek megfelelően újból állapítsa meg.

3. Akik jövedelemadót nem kötelesek fizetni, vagyonaival csak az esetben róhatók meg, ha az adóköteles vagyona értéke a 20.000 aranykoronát meghaladja. Ez az intézkedés már az 1925. évi vagyoadó kivetésénél alkalmazást nyer.

4. Az általános forgalmi adónak a kulcsa 1925 augusztus hó 1-től kezdve 2%-ra szállítottatott le.

Ha az áruszállítás vagy munkateljesítmény 1925 augusztus 1. előtt teljesített, a forgalmi adó kulcsa 3% abban az esetben is, ha az ellenérték augusztus 1. után fizettetik meg.

Az adózók egyes csoportjaival kötött azok az átalányok, amelyeket az érdekeltek maguk között osztottak meg, a folyó év végéig változatlanul maradnak. Például az ügyvédi kamarák által megállapított forgalmiadóátalányok nem szállíthatók le azon a címen, hogy augusztus 1-től kezdve a forgalmiadó kulcsa csökkent.

5. A városok a jövőben nem $\frac{1}{6}$, hanem $\frac{1}{4}$ részben részesíthetők a területükön befolyt forgalmi adóból.

6. A vállalat alkalmazottjainak munkabér (konvenció) fejében kiszolgáltatott áruk pénzértéke nem esik forgalmi adó alá. Ez a szociális jelentőségű intézkedés szükséges volt a közigazgatási bíróság által követett gyakorlat folytán.

7. A forgalmi adó 2%-os kulcsa az u. n. importforgalmi adónál is alkalmazást nyer, de felhatalmazást nyert a pénzügyminiszter arra is, hogy a jövőben a vámmentes áruk után is vagy egyes vámmentes áruk után a 2%-os importforgalmi adót szintén beszedje.

8. Felhatalmazást nyert a pénzügyminiszter arra, hogy az importkereskedelem érdekében a forgalmi adó rendszerére kiható új intézkedéseket tegyen.

9. Felhatalmazást nyert a pénzügyminiszter, hogy a külföldre szállított áruk után a belföldi vásárlás alkalmával lerótt forgalmi adót egészben vagy részben visszatérítse és felhatalmazást nyert arra is, hogy a belföldi termelő részére a külföldre kivitt áru után egészben vagy részben visszatérítse azt a forgalmi adót, amely az illető áru előállításánál nyers- és egyéb anyagok és félgyártmányok beszerzése alkalmával lerovatott.

10. A budapesti nemesfém és drágakő-csarnokban lebonyolított feldolgozatlan nemesfémeknek, ezek ötvözeteknek, a foglalatlan drágaköveknek és igazgyöngyöknek forgalmából származó vételár után nem az általános forgalmi adó, hanem minden 1000 K után 2 korona adó rovandó le.

11. A pénzügyminiszter felhatalmazást nyert arra, hogy az ipari és kereskedelmi vállalatok, valamint köztestületek

által kötvények kibocsátása útján felvett kölcsönöknél teljes illetékmentességet — amely kihat a telekkönyvi bejegyzési illetékre is — engedélyezzen abban az esetben, ha a kötvények külföldön helyeztetnek el.

Az 1925. évi IX. t.-c. 15. §-ának (3) bekezdésében engedélyezhető illetékmentesség kiterjeszhető arra az esetre is, ha a pénzügyminiszter a zálogleveleket belföldön helyezi el.

12. Ugy a kiviteli, mint a behozatali vámkezelési illetéket, nemkülönben a mezőgazdasági kulturilletéket 1925 július 1-től kezdődő hatállyal a pénzügyminiszter megszüntetheti.

A forgalmi adó átalányozása. A pénzügyminiszter 29500/1925. szám alatt kelt rendeletében újra szabályozza az általános forgalmi adónak átalányösszegben történő fizetését.

Az átalányozás kétféle. Az *egyezségi* és a *kivetésszerű* átalányozás.

Egyezségi alapon való átalányozásnak csak az adózó kérelme alapján van helye. Az adózó hat esetben kérelmezheti az általa fizetendő forgalmi adónak átalányösszegben történő megállapítását.

Az 1. eset az, amikor az adózó vállalat „kisebb jövedelmű”. Kisebb jövedelmű a vállalat, ha a munkát az adózó egyedül, vagy csak családtagjainak segítségével, bérfizetés mellett alkalmazott segédmunkaerők nélkül látja el.

A 2. eset, amikor az adózó az egyezségi átalányozást kérheti, az, hogy családtagjai a vállalatban nem működnek és ezért bérfizetés mellett működő alkalmazottakat tart ugyan, de ezek az alkalmazottak a forgalmi adó lerovásának céljaira szükséges könyvek és feljegyzések vezetésére képzettséggel nem bírnak. Ebben az esetben azonban meg kell vizsgálni azt, hogy a vállalat tényleg olyan kis jövedelmű-e, hogy a vállalkozó a könyvek és feljegyzések vezetésével megbízható alkalmazott tartására nem képes.

Egyezségi átalányozást kérhet az adózó 3-ad sorban akkor, ha kis műveltségénél fogva könyvek vezetésére képtelen és szakértő könyvelő alkalmazása reá aránytalan nagy megterhelést jelentene. Nem mondja ugyan ki a rendelet, de annak rendelkezéseiből érthető az, hogy ebben a 3. esetben az adózónak semmiféle alkalmazottja nincs, sem családtagjai az üzletben nem segítkeznek.

Az egyezségi átalányozás 4-ik megengedhető esete az, ha az előző három pontban foglalt feltételek nem forognak ugyan fenn, de az adónak ilyen módon való lerovása az államkincstár szempontjából célszerűbb.

Átalányösszegben állapítható meg ötödször azon cikkeknek az általános forgalmi adója, amelyeket az adózó saját